



מאמרי חסידות

מאמר ד"ה

עבודה שבלב

מכ"ק אדמו"ר הזקן

זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

המאמר מאד מוקדם

ונראה שהוא משנות

תקנ"ז – תקס"א

יו"ל לראשונה מכת"י מעתיק

כ"ג כסלו תשפ"א

נערך ע"י עקיבא שבריק

*Spreading the waters from the spring of the
Holy Baal Shem Tov requires much
time, effort and great detail.*

We need your financial support.

*To donate via paypal please use the link
below:*

לתרומות והנצחות

<http://paypal.me/ashavrick>

Akiva Shavrick

aShavrick@gmail.com

מאמר עבודה שבלב

מכ"ק אדמו"ר הזקן

זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

עבודה¹ שבלב, זו תפילה, הוא התקשרות. ולהבין ענין ההתקשרות, כתיב יעקב חבל נחלתו, כמשל החבל שנמשך מלמעלה למטה כידוע, כמו שכתוב כי חלק הוי"ה עמו. וענין הוי"ה, הוא היה הוה ויהיה, היינו שמהוה כל עלמין מאין ליש. והנה להבין ענין התהוות העולמות בעלי גבול, מאין סוף בלתי בעל גבול, על זה כתיב כולם בחכמה עשית. והנה בבחינת חכמה שבעשיה, [שהוא גם כן בחינת נברא], נוכל לומר ענין ההתפשטות, [שנתפשט] מבחינת כח המשכיל, [שהמשכיל הוא] בחינת היה, ובחינת ההמשכה הוא בחינת הוה, ובחינת ההולדה, הן בשכל או מדה וכו', הוא בחינת יהיה, שזה נקראת והחכמה תחיה בעליה וכו'. אבל לגבי עצמותו, שהוא אנת חכים ולא בחכמה ידיעא, היאך יוכל להתפשט ולתהוות ממנו ברואים עד אין מספר, בחינת זמן ומקום.

אך הענין הוא, כי מצד עצמותו, הוא באמת כחשיכה כאורה, ואני הוי"ה לא שניתי, לאחר בריאת עולם, כמו קודם בריאת עולם, וְשֵׁם הוּא הוּה ויהיה, ברגע אחד, סובב כל עלמין שמסבב, ודי למבין. וענין שינוי הברואים רבים, עולמות ונשמות ומלאכים, הוא מצד המקבלים חיותם, שהוא מצד ההתפשטות, שהוא לפי ערך הכלי. כמו במשל הנזכר לעיל, שפֶל ההתהוות, הוא מצד ההתפשטות. אבל מצד עצם החכמה, אין שום שינוי, ודי למבין.

והנה, איך אפשר לומר התפשטות והמשכות החיות, נגד אין סוף, שאינו דומה להמשל, שהוא מצד הנברא, שפֶח המשכיל הוא גם כן נברא כו', ודי למבין. אבל מצד עצמותו, שהוא אין סוף, גם כן התפשטותו אין סוף. אך, זהו כי הוא צוה ונבראו. ולהבין מהו כי הוא, היינו מצד עצמותו, כחשיכה כאורה ממש, יוכל לקשר גשמיות ברוחניות, וזהו בחינת ומפליא לעשות. למשל, התפשטות כחות הנפש בגוף. כי בנפש, יש גם כן אברים רוחנים כבגוף. בודאי, כח היד הוא בנפש, כח המישוש כו'. וזהו מפליא לעשות, שהוא פלא, להתקשר רוחניות, דהיינו כחות הנפש, בגוף, דהיינו עשיית היד. שבודאי, עיקר העשיה, היא מחמת כח הנפש. שהיד גשמי, הוא בשר

¹ המאמר נדפס כאן לראשונה מכתב יד מעתיק.

ממש. אלא שכל עיקר התגלות כחות האדם, הוא מצד חיותו. ובודאי, חיותו, אינו ערך כלל לצד הגוף. וכן כח הראיה וכח ההשכלה כו'. וזהו ומפליא לעשות, ודי למבין.

כן הוא למעלה. בראשית ברא אלקים וכו', ויאמר אלקים יהי אור וכו'. והנה האור הוא ממדת חסד. והנה אור גשמי, אינו ערך כלל למדותיו, כי איהו וגרמוהי חד וכו'. וגם בחינת יהי רקיע, שנמשך ממקום שאינו ערך. וכמו בחינת מים, שהוא גם כן בחינת חסד, יורדין ממקום גבוה למקום נמוך. ואינו ערך כלל, אפילו למדת חסד שבבחינת השכלה, שהוא בבחינת רוחני, להשפיל שְׁכָל גבוה למקום נמוך, ומכל שכן לגבי עצמותו. אך מכל מקום, זה הוא, כי משם נמשך, וזהו מפליא לעשות. כי מצידנו, הפלא הוא, שגשמי יהיה לו התקשרות ברוחניות, כנזכר לעיל. אך מצידו, הפלא והעשיה, שזה ממש קמיה, כחשיכה כאורה. נמצא, בכל ענין התפשטות, יש שני בחינות. מצד עצמותו, הכל שוה. אך מצד התפשטותו, האור לפי ערך הכלי. וזהו ה' בחכמה יסד ארץ כונן שמים בתבונה כו', ודי למבין.

אך אף על פי כן, אינו דומה להמשל. [כי במשל, כך נברא, שיתפשט כח המשכיל וכו', משום איזה מכוון, מה שאין כן בו יתברך, מה יתרון לו להתפשט]. כידוע, כי אם צדקת מה תתן לו וכו'. אך הענין הוא, כי ישראל עלו במחשבה, כמו שכתוב, בראשית, בשביל ישראל ובשביל התורה, שנקראים ראשית וכו'. ואורייתא, גם כן מחכמה נפקת, ונקרא סתימו דכולא, כי בכל הנבראים, הוא בחינת ויעמידם לעד לעולם, בחינת העלם ממש, דהיינו חק נתן ולא יעבור, בחינת גבול, ודי למבין. אך בחינת ישראל, הוא בחינת כי הוא חייך, דהיינו מצד הסובב. וזהו בחינת הוא צוה, כנזכר לעיל, שישראל הם עצמותו ממש, כי חלק הוי"ה וכו'. וכמשל החבל וכו', בחינת ישראל הוא כמו שכתוב, אחת היא לאמה, ברה היא ליולדתה, ודי למבין. אִתִּי מלבנון כלה, אִתִּי ממש, שהכל הוא מבחינת אִתִּי ממש, ודי למבין.

ועל ידי ישראל, יוגמר כוונת הבריאה, שהוא כמו שכתוב, והיה הוי"ה, בחינת הוי"ה, למלך על כל הארץ דייקא, בחינת מקבל, וביום ההוא יהיה הוי"ה אחד ושמו אחד. כי בחינת הוי"ה, הוא אחד האמיתי, קמיה כחשיכה כאורה. אך העיקר, שיהיה שמו אחד. כי מצד העולמות, הוא נשגב שמו לבדו, ששמו הוא גם כן אין סוף, הוא לבדו, מצד עצמותו. אך מצד הנבראים, שמו בפרודא. אך, על ידי ישראל, יהיה שמו אחד. שבחינת אחד, הוא דבר והיפוכו, שמתייחדים, והיו לאחדים בידך וכו', כי רם על כל גוים ה'. למה יאמרו הגוים, איה אלהיהם, וכי יש יד וכו'. שאינו יכול להשתלשל בעולמות. וזהו בינו בוערים וכו' וכסילים וכו' הנוטע אוזן וכו'. וכמו למשל, הנשמה בגוף, כנזכר לעיל, דהיינו שאינו מדרך הטבע, שישמע דבר באוזן גשמי, ויכנוס

למוחו, ויהיה לו שִׁכּוֹל, הולדת המדה. אך הוא מחמת כי הוא צוה כו', כנזכר לעיל. וכך יש למעלה, עיני ה', אזני ה', יד ה' וכו', שממנו נמשך, כמשל הנזכר לעיל, ודי למבין.

ואצל ישראל, הוא, ואלהינו בשמים כל אשר חפץ עשה. חפץ, הוא בחינת רצונו הפשוט, הוא עצמו בחינת עשה, עשיה ממש. וזהו אם לא בריתי יומם ולילה, חוקות שמים וארץ לא שמת. חוקות שמים וארץ, הוא בחינת משפיע ובחינת מקבל. אך אם לא בריתי, שהוא ענין ההתקשרות, [שיהיה בבחינת גילוי] יומם ולילה, בחינת משפיע ומקבל, בחינת סובב וממלא, אזי חוקות כו' לא שמת כו'. כמו למשל, בחינת מפליא לעשות, שמנפש בגוף, הוא דייקא שיהיה התקשרות נפש בגוף, בשכל ומדות ומחשבה דבור ומעשה וכו', ודי למבין.

ואצל כל אחד ואחד מישראל, ישנו זאת הבחינה בודאי. והראיה, שאפילו קל שבקלים, יכול למסור נפשו על קידוש השם, מחמת שנמשך מעצמותו, מבחינת הוי"ה, ששם הכל שוה, ששם כחשיכה כאורה כנזכר לעיל. והוא גם כן מצד החשך, הוא קל. ואף על פי כן, יכול למסור נפשו, מצד אלקות שבו, כנזכר לעיל. אך, אף על פי כן, החלק נתפשט בגוף האדם הגשמי, ויש בו שני נפשות. רוח הבהמה, הוא היורדת למטה בעניני גופו. ורוח האדם, היא העולה למעלה, עד רום המעלות, כמשל הנר וכו'. ולזה, צריך למסור נפשו על התורה והעבודה, עבודה שבלב הוא תפלה בלב דייקא, בחינת נקודת הלב, נקודה בהיכליה, שמצד עצמותו.

והנה, היאך יגיע כל אדם לזה, כמו למשל, מדריגות ההמונים, אינו כמדריגת משה רבינו עליו השלום. אך, כל זה, באמת, אלו היה מצד הכלים, שכל ומדות, היה השאלה כנזכר לעיל. אך, מצד ההשגה, בודאי אי אפשר להשיגו. כי אפילו השגות האבות והמלאכים, וההשגות שבגן עדן, מצד ההשגה, אי אפשר להשיג מהותו. אך, העיקר הוא, מצד עצמיות הנקודה, דהיינו שעל ידי התפלה, יכול להיות, על ידי כלים למעלה מכלים, דהיינו בהגיעו לבחינת אחד, כנזכר לעיל וכו'.

ובתחלה, אין עומדין להתפלל אלא מתוך כובד ראש, הוא הכנעה, דהיינו כי בהקיצו משנתו, נתעורר התפשטות הנפש בגוף, בחינת אלקים אל דמי לך, אל תחרוש ואל תשקוט, שאינו יכול לסבול זה העולם, ונמשך למקורו. וצריך להיות בחינת לב נשבר, לשבור את רוח הבהמה הנזכר לעיל, למאוס בחייו ממש. וכשנתעטף בטליתו, אזי הוא ממשיך עליו שפע, וכמשל החבל וכו'. ואחר כך, כל הפסוקי דזמרה, הוא הכל לצאת מהכלי וממהותו, על ידי התבוננותו בסדר התפילה באריכות, כי העולמות המה רק זיו, ביו"ד נברא וכו', יוצר משרתים ואשר משרתיו כו', והמלאכים אומרים קדוש קדוש קדוש ה' צבאות, כי הוי"ה שמהוה אותם, הוא קדוש ומובדל מהם. רק אהבת

עולם אהבתנו הוי"ה אלקינו דייקא, אהבת עולם אהבתיך, על כן משכתיך חסד, כמשל החבל וכו' כנזכר לעיל, חמלה גדולה ויתירה חמלת עלינו, יתירה דייקא וכו'. ואחר כך, שמע ישראל הוי"ה אלקינו הוי"ה אחד, בחינת יחודא עילאה. ואחר כך, ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד. ברוך, הוא המשכה, לבחינת שם כבוד מלכותו לעולם ועד, בחינת יחודה תתאה, דהיינו בחינת ושמנו אחד. ואחר כך, ואהבת וכו' בכל מאדך, בחינת מי לי בשמים ועמך לא חפצתי בארץ, בחינת משפיע ומקבל, [בחינת סובב וממלא. הכל, אינו רוצה, רק עצמותו], כי מרחוק ה' נראה לי, מרחוק דייקא, דהיינו עיקר התגלות על ידי הכלי.

וזהו אמונת אומן עצות מרחוק. וכמו למשל, עיקר התגלות הנפש, דייקא על ידי כלי הגוף, דהיינו השכלה שבמות, נתגלה על ידי הבל הפה, בחמשה מוצאות וכו'. וזהו בדבר ה' שמים נעשו וברוח פיו כו', וזהו אנכי תרגלתי לאפרים, בחינת רגליים, בכדי שיהיה קחם על זרועותיו דייקא. וכל זה הוא אתערותא דלתתא, ואתער אתערותא דלעילא. והיו הדברים האלה אשר אנכי, מי שאנכי, מצוץ, בחינת כי הוא צוה כנזכר לעיל, היום על לבבך, על ידי התורה ומצות מעשיות. כי מקודם עשיית המצות, שמו בפרודא, כמו קלף של תפילין, וחוטין של ציצית, וצומח של עצי סוכה. אך על ידי ישראל ואורייתא, כי ישראל הם אברין דשכינתא, ומצות נקראים אברין דמלכא, ובתורה כתיב ודברי אשר שמתו בפיו. ובפרשיות של תפילין, אחר עשייתן, נתלבש חכמה בינה דעת שלו יתברך, ובטל ונכלל ונעשה מרכבה אליו יתברך. ובעסקו בתורה, כשר ומותר, פסול וכו', פנימיות רצונו, הכל כידוע. וזהו הוי"ה אחד ושמנו אחד, וזהו סלסליה ותרוממך, כנזכר לעיל.

סליק.